

AKTIVITA 5: OCHRANA SLABŠÍCH

Ročník: 6. ročník

Témy ISCED:

Zvládnutie asertivity

Asertivita ako súčasť komunikácie. Spôsoby správania v kolíznych situáciách – pasívne, agresívne a asertívne. Vysvetlenie podstaty asertivity – pokojné presadzovanie svojich názorov bez toho, aby sme ubližovali inému. Výhody a nevýhody všetkých troch typov správania. Asertivitou odbúravame agresivitu, bránime svoje práva, bránime sa proti manipulácii a útokom a učíme sa vyjadriť svoj názor.

Téma Detského činu roka: Pomoc prírode

Čas: 45 minút

Ciele:

- žiak dokáže rozlišovať medzi tromi spôsobmi správania v krízových situáciách – pasívne, agresívne a asertívne.
- žiak dokáže zaujať stanovisko a hodnotiť modelové krízové situácie a ich riešenie

Pomôcky:

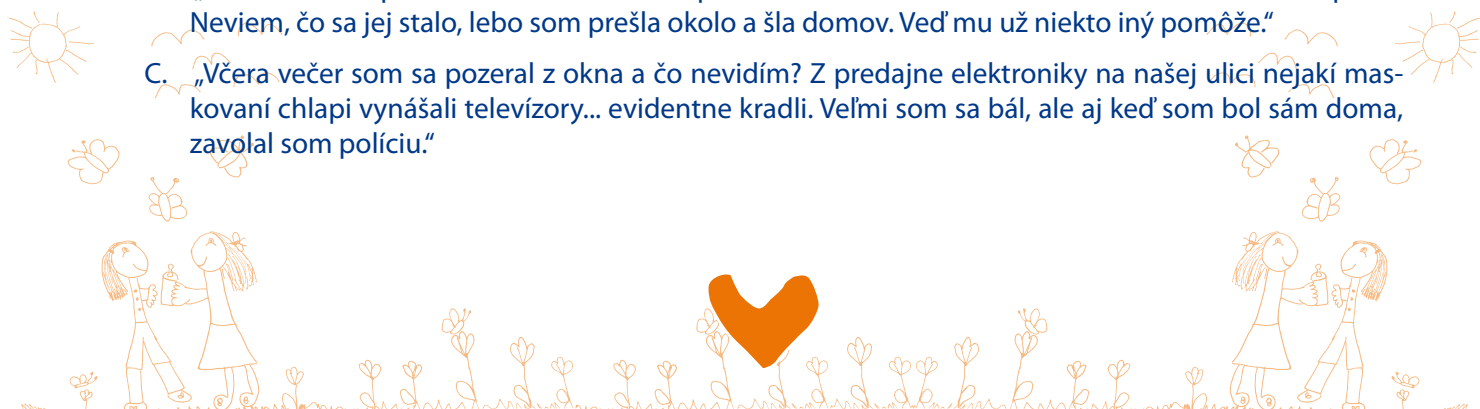
Príloha č. 1 – list (samostatne zalomený, je na učiteľovom rozhodnutí, koľkokrát ho vytlačí), špajle, papier, lepidlo (1 špajla a 1 tvrdý papier A4 na 1 lavicu), plachta, spôsob na jej uchytenie a lampa (reflektorová) – na vytvorenie tieňového divadielka (ideálne vyskúšať ešte pred realizovaním na hodine),

Príloha č. 2 – modelová figúrka pre učiteľa

Postup:

EVOKÁCIA – 15 minút

1. Napíšte na tabuľu vedľa seba tri pojmy PASIVITA, AGRESIVITA, ASERTIVITA. Spýtajte sa žiakov, či ich už niekedy počuli a vypočujte ich názory a skúsenosti. Napíšte ich pod jednotlivé pojmy. .
2. Prečítajte žiakom tri ukážky a dajte im za úlohu priradiť ich k pojmom na tabuli:
  - A. „Dnes cez veľkú prestávku sa začali na chodbe dvaja chalani biť. Nevieť kto z nich mal pravdu, ale pridral som sa k tomu silnejšiemu, nech si ten krpec nabudúce rozmyslí s kým sa pustí do bitky“
  - B. „Včera som šla po ulici a videla som ako pred naším domom sedí na zemi malé dievčatko a plače. Nevieť, čo sa jej stalo, lebo som prešla okolo a šla domov. Ved' mu už niekto iný pomôže.“
  - C. „Včera večer som sa pozeral z okna a čo nevidím? Z predajne elektroniky na našej ulici nejakí maskovaní chlapi vynášali televízory... evidentne kradli. Veľmi som sa bál, ale aj keď som bol sám doma, zavolať som polícia.“

INFO PRE VÁS:

Riešenie je A – AGRESIVITA, B – PASIVITA, C – ASERTIVITA

Vysvetlite im aj s pomocou príkladov význam týchto troch pojmov s dôrazom na význam asertívneho správania (rozumné zakročenie, nevystavenie sa nebezpečenstvu alebo nepríjemnostiam a zároveň vykonanie morálne správnej veci)

3. Prečítajte žiakom úryvok z listu:

Keď som bola na návšteve u starých rodičov v Snine, zbadala som jedného dňa huf chlapcov, ktorí niesli mačiatko. Celé bolo zafúlané, vyzeralo hrozne. Spýtala som sa ich, kam s ním idú. Tí mi odpovedali, že ho idú upáliť a aby lepšie horelo, poliali ho benzínom.

UVEDOMENIE – 20 minút

1. Kto všetko vystupuje v tejto situácii? Vymenujte spoločne postavy z príbehu (dievčatko, mačiatko a veľkí zlí chlapci)
2. Rozdeľte deti na tri skupiny (napríklad podľa troch radov lavíc v triede vedľa seba) a dajte im za úlohu vytvoriť bábkny predstaviteľov tohto príbehu (pomocou špajlí a papiera). Ak máte v triede 5 radov lavíc za sebou, môžu vyrábať 1 bábkny v 1 lavici (napríklad deti v prvých laviciach budú robiť bábkny mačky, v druhých laviciach bábkny dievčatka a ostatné lavice budú robiť bábkny zlých chlapcov). Ukážte im princíp výroby bábkny tieňového divadla ešte predtým ako ich začnú vyrábať – musia mať výraznú líniu, ale netreba ich napríklad vyfarbovať. Kým žiaci vyrábajú bábkny, vy môžete pripraviť tieňové divadlo (natiahnutá plachta a lampa)
3. Každá z troch skupín (rady lavíc za sebou) dostane za úlohu zahráť situáciu opísanú v liste. Jedna skupina sa ale bude mať zachovať pasívne, jedna agresívne a jedna asertívne.

REFLEXIA – 10 minút

1. Po zahratí scénoek bude mať zvyšok triedy za úlohu vyjadriť sa, či podľa nich bolo konanie postáv naozaj agresívne, pasívne či asertívne, dajú si navzájom spätnú väzbu.
2. Na záver prečítajte žiakom druhú časť listu – ako sa zachovala jeho pisateľka:
Prišlo mi ho strašne ľúto a v tom momente ma napadlo, že ho musím zachrániť. Preto som im povedala, aby mi ho ukázali, či to nie je naše, ktoré sa nám pred týždňom stratilo. Chlapci mi ho bez obáv podali do rúk a ja som už vedela, čo mám robiť. Trielila som ako víchor za bránku babkinho dvora. Chlapci sa pustili za mnou, ale zbytočne. Stihla som vbehnúť do domu. Mačiatko bolo zachránené. Dala som mu meno Muro, pretože to bol kocúrik. Vzali sme si ho domov do Stakčina a teraz je už z neho pekný a veľký kocúr.“
3. Spýtajte sa žiakov, ktorý z týchto troch typov riešenia konfliktu zvolila pisateľka (zakročila asertívne, spravila správnu vec a pritom sa v čo najmenšej možnej miere vystavila riziku)

Príloha č. 1 – list

Celé znenie listu:

V kategórii: Pomoc prírode za záchranu týraného mačiatka

Keď som bola na návšteve u starých rodičov v Snine, zbadala som jedného dňa húf chlapcov, ktorí niesli mačiatko. Celé bolo zafúľané, vyzeralo hrozne. Spýtala som sa ich, kam s ním idú. Tí mi odpovedali, že ho idú upáliť a aby lepšie horelo, poliali ho benzínom. Prišlo mi ho strašne ľúto a v tom momente ma napadlo, že ho musím zachrániť. Preto som im povedala, aby mi ho ukázali, či to nie je naše, ktoré sa nám pred týždňom stratilo. Chlapci mi ho bez obáv podali do rúk a ja som už vedela, čo mám robiť. Trielila som ako víchor za bránku babkinho dvora. Chlapci sa pustili za mnou, ale zbytočne. Stihla som vbehnúť do domu. Mačiatko bolo zachránené. Dala som mu meno Muro, pretože to bol kocúrik. Vzali sme si ho domov do Stakčína a teraz je už z neho pekný a veľký kocúr.“

List napísala a skutok vykonala Juliana Timková, v šk. r. 2004/2005 žiačka 6. A triedy, ZŠ Stakčín

